

งานแถลงข่าวโครงการติดตามเศรษฐกิจไทย (TEF) ครั้งที่ 9

เพิ่มทางเลือกการทำงานผู้สูงอายุ: ทางออกสำคัญสำหรับสังคมผู้สูงอายุ ในประเทศไทย

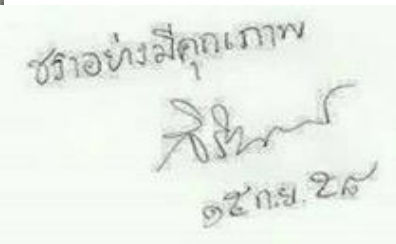
รศ. ดร. เอี่ยมพร พิชัยสนธิ์

คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

“สังคมผู้สูงอายุที่พึงปรารถนา” “Desired Ageing Society”

สังคมที่ทุกคน ไม่ว่าจะเป็นผู้สูงอายุที่ยังทำงาน
หรือไม่ได้ทำงาน และผู้ที่อยู่ในวัยอื่นๆ ล้วนมีความสุข
ควบคู่ไปกับสถานะทางการเงินการคลังที่สามารถหล่อ
เลี้ยงความสุขนั้นได้อย่างยั่งยืน

ระดับความเพียงพอของผู้สูงอายุ

แหล่งเงินสนับสนุน
(Financing Sources)

(1) + (2) + **ทางเลือกการทำงานผู้สูงอายุ (3)**

เช่น ท่องเที่ยว ใช้จ่ายส่วนตัว ฯลฯ

😊
เหนือระดับเพียงพอ
(Desired Level)

😐
ระดับเพียงพอ
(Subsistence Level)

+ **สวัสดิการชราภาพขั้นพื้นฐานโดยภาครัฐ (2)**

ช่วยเหลือตัวเอง (1)

5,000 บ.? 6,000 บ.? 16,000 บ.?

ศักยภาพของผู้สูงอายุไทย

- เกิน 76% ของผู้สูงอายุประเมินว่าสุขภาพตนเองยังอยู่ในเกณฑ์ระดับปานกลางถึงดีมาก
- ประมาณ 78% สามารถมองเห็นได้ชัดเจน
- ประมาณ 85% สามารถได้ยินชัดเจน

ที่มา: รายงานการสำรวจประชากรสูงอายุในประเทศไทย พ.ศ. 2550
สำนักงานสถิติแห่งชาติ

ศักยภาพของผู้สูงอายุไทย (ต่อ)

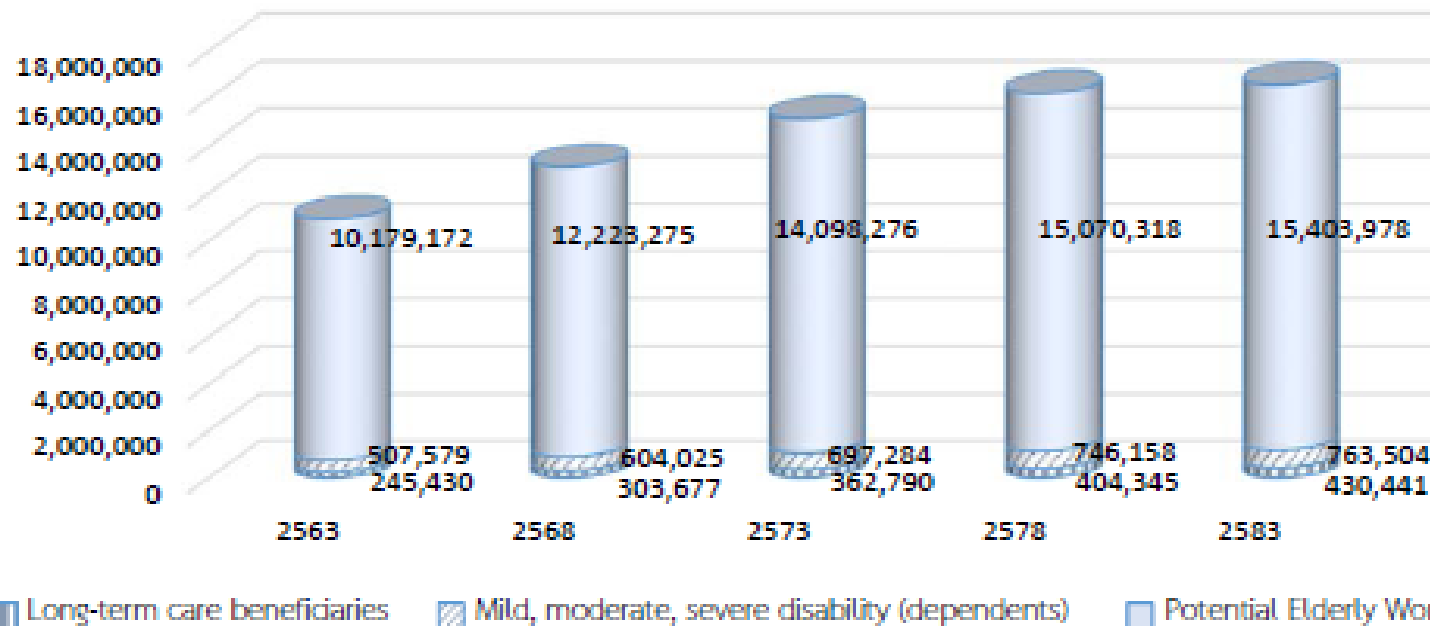

- ผู้สูงอายุ อายุระหว่าง 60-79 ปี (รวมทั้งหมดจำนวน 8.9 ล้านคน) ที่ยังสามารถทำงานได้สุทธิ (net potential elderly labour force) ซึ่งไม่นับรวมผู้พิการ (disability) และผู้ที่อยู่ในการดูแลระยะยาว (long-term care) มีจำนวน 8.3 ล้านคน ในปัจจุบัน
- แรงงานกลุ่มนี้ถือได้ว่ามีศักยภาพที่จะเป็นปัจจัยสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจและบรรเทาสถานะตั้งเครียดทางการเงินการคลังในอนาคต

ศักยภาพของผู้สูงอายุไทย (ต่อ)

แผนภาพที่ 2 ประมาณการกำลังแรงงานศักยภาพในผู้สูงอายุ อายุระหว่าง 60-79 ปี (Potential Elderly Workforce) (หน่วย: คน)

ที่มา: การประมาณการประชากรอายุระหว่าง 60-79 ปี โดยสำนักงานคณะกรรมการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ปี พ.ศ. 2556 ข้อมูลการประมาณการจำนวนผู้พิการ (disability) และผู้ที่อยู่ในการดูแลระยะยาว (long-term care) ในผู้สูงอายุ อายุระหว่าง 60-79 ปี จาก Prasitsiriphon et al (2013) และการคำนวณโดยผู้วิจัย

การทำงานดีอย่างไรต่อผู้สูงอายุ?

ในหลายประเทศทั่วโลก ผู้สูงอายุมีส่วนร่วมในระบบ
เศรษฐกิจ และมีความสุขกาย และสุขใจ

RenewLife™

Home

Recipes & Diet

งานวิจัยหลายชิ้น ค้นพบว่าวิธีที่จะอยู่อย่าง
แข็งแรงและยืนยาวคือ: การทำงาน

Working and Volunteering Keeps Seniors Healthy

10/7/15 0 Comments | Posted by *Renew Life* in [General Health](#), [Healthy Aging](#), [Mental Health](#), [Seniors and Health](#), [Solutions](#), [Studies](#)

Healthy aging is something we all strive for, and more and more studies are finding that the lifestyle we choose plays a role in shaping our physical and mental health later in life. In addition to eating the right foods, getting enough sleep, and scheduling regular screenings, new research has uncovered yet another way we can stay well long into our senior years: working and volunteering.

In addition to the **physical benefits** associated with working and volunteering, previous studies have pointed to the mental and emotional health benefits they provide. Staying active and spending time helping others can go a long way toward promoting a healthy mind and a **positive mood** as we age.

Sources:

<http://www.latimes.com/science/sciencenow/la-sci-sn-employed-adults-better-health-retirement-20150924-story.html>

http://www.huffingtonpost.com/entry/people-who-dont-retire-are-healthier_560959d6e4b0dd8503082eff

<http://www.pressdemocrat.com/news/4517061-181/study-says-seniors-who-work?page=1>

<http://www.npr.org/sections/health-shots/2015/09/24/442923309/could-skipping-retirement-be-great-for-your-health>

http://www.cdc.gov/pcd/issues/2015/15_0040.htm

<http://www.baycrest.org/smart-aging/mental-health-sa/evidence-mounting-that-older-adults-who-volunteer-are-happier-healthier/>

งานวิจัยหลายชิ้นพบว่า การทำงาน มีความเชื่อมโยง
กับสุขภาพจิตที่ดี และอารมณ์ที่ดี

How Social Connections Keep Seniors Healthy

By Jill Suttie | March 14, 2014 | 0 Comments

As we age, we tend to shed family and friends—which can hurt our mental and physical health. How can we design communities for seniors that facilitate social connections?

Vonda is an energetic 73-year-old woman with a friendly smile and a sharp wit. For the last two decades she’s been living in an intentional farming community called “Potluck Farm” with other individuals and families on 170 acres in rural North Carolina.

But recently, she re: getting older. Thoug far apart on sen neighbors can't for th tough

So she and new community—sh old—where houses v

การมีความเชื่อมโยงกับสังคม (social connection) สามารถทำให้ ผู้สูงอายุมีสุขภาพแข็งแรง

It turns out that Vonda and her friends are on to something. Researchers have long known about the health benefits of “social capital”—the ties that build trust, connection, and participation. But this link may be particularly important for seniors, precisely because both our health and our social capital tend to decline as we age. We retire from jobs, lose friends and spouses to death and illness, and see family members move out of the area—all of which can sharply reduce daily social contacts and stimulation, which in turn has a direct impact on mental and physical health.

Fortunately, there are solutions: More and more studies are discovering how senior communities

ที่มา: http://greatergood.berkeley.edu/article/item/how_social_connections_keep_seniors_healthy

ปัญหา: ยังขาดทางเลือกการทำงานสำหรับผู้สูงอายุ

- มีเพียงผู้สูงอายุจำนวน 2.5 ล้านคน หรือ 35.7% ของผู้สูงอายุทั่วประเทศที่ได้ทำงาน
- ผู้สูงอายุที่ทำงาน ส่วนใหญ่ประกอบธุรกิจส่วนตัวโดยไม่มีลูกจ้าง (63.19%) และช่วยธุรกิจครัวเรือนโดยไม่รับค่าจ้าง (17.22%)
 - การลงทุนในธุรกิจส่วนตัวโดยขาดความเชี่ยวชาญ ทำให้เผชิญกับความเสี่ยงทางการเงินที่สูงในวัยชรา
 - ข้อมูล SES ปี 2548-2555 สะท้อนว่า 78% ของผู้ที่เริ่มทำธุรกิจเมื่ออายุมากกว่า 50 ปี มีโอกาสจะเลิกทำธุรกิจภายใน 6 ปี (วีรชาติ กิเลนทอง 2558)
- สาเหตุที่ต้องลงทุน อาจเนื่องมาจาก “necessity” self-employed แบบไม่มีทางเลือก ดังเช่นในบางประเทศ (Block and Koellinger, 2009)

ปัญหา: ยังขาดทางเลือกการทำงานที่มีภาระงาน เหมาะสมกับผู้สูงอายุ

ตารางที่ 10 จำนวนชั่วโมงการทำงานต่อสัปดาห์ของแรงงานไทย จำแนกตามกลุ่มอายุ

กลุ่มอายุ	ค่าเฉลี่ยจำนวนชั่วโมงทำงานต่อสัปดาห์
15-50	45.24
51-59	43.89
60-69	42.07
70-79	39.52
80+	37.83

หากทำงานวันละ 8 ชั่วโมง เท่ากับ
ทำงาน 5 วันต่อสัปดาห์

ที่มา: การสำรวจภาวะการมีงานทำของประชากร ปี พ.ศ. 2556 สำนักงานสถิติแห่งชาติ และการประมวลผลโดยผู้วิจัย

ตารางที่ 11 จำนวนชั่วโมงการทำงานจริงต่อสัปดาห์ และจำนวนชั่วโมงทำงานที่พึงปรารถนาต่อสัปดาห์ ของ
แรงงานในสหราชอาณาจักร จำแนกตามกลุ่มอายุ และสถานะการทำงาน

กลุ่มอายุ	จำนวนชั่วโมงทำงานจริง		จำนวนชั่วโมงทำงานที่พึงปรารถนา	
	ลูกจ้าง	นายจ้าง	ลูกจ้าง	นายจ้าง
50-64	31.60	32.80	20.90	19.30
65-69	22.00	22.80	10.70	8.90
70+	17.20	19.50	6.90	8.40

ตัวอย่างชั่วโมงการทำงานที่พึงปรารถนา:
สูงสุด 21 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ หากทำงานวัน
ละ 7-8 ชั่วโมง เท่ากับทำงาน 3 วันต่อ
สัปดาห์

ที่มา: Bell and Rutherford (2013) Table 3 และ Table 5b ประมวลผลจาก UK Labour Force Survey 2012 และการ
สรุปผลตารางโดยผู้วิจัย

โครงสร้างสถานภาพการทำงานเช่นนี้ อาจสะท้อนว่า ผู้สูงอายุที่
ประสงค์จะทำงานต่อหลังอายุ 60 ปี มีทางเลือกค่อนข้างน้อย หรือ
โครงสร้างการทำงานที่เป็นอยู่มีแรงจูงใจที่ไม่ดึงดูดพอที่จะทำให้
ผู้สูงอายุตัดสินใจทำงานต่อไปในองค์กร

เช่น การขยายอายุเกษียณในรูปแบบเดิมๆ จะต้องทำงานเท่า
เดิม ไม่มีความยืดหยุ่นในการใช้ชีวิตวัยชราภาพ และไม่มีสิทธิได้รับ
สวัสดิการชราภาพขณะทำงาน

ทำอย่างไรจึงสามารถใช้ศักยภาพแรงงานผู้สูงอายุได้ อย่างเต็มประสิทธิภาพ และ ก่อให้เกิดคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

เสนอโครงสร้างเชิงนโยบายที่เอื้อให้เกิดลักษณะงานที่เหมาะสมกับผู้สูงอายุ

ลักษณะงานที่พึงปรารถนาสำหรับผู้สูงอายุ ควรเป็นอย่างไร

- ภาระงานลดน้อยลง น้อยกว่าวัยทำงาน (เช่น 3 วันต่อสัปดาห์ตามรายงานใน Bell and Rutherford, 2013)
- มีความยืดหยุ่น สำหรับการใช้ชีวิตวัยชราอย่างมีคุณภาพ (ตามแนวคิดทางการยศาสตร์ หรือ Ergonomics, Serge Volkoff)
- ไม่ว่าจะเลือกทำงานต่อ หรือไม่ทำงาน ก็ยังคงได้สิทธิประโยชน์ขั้นพื้นฐานด้านสุขภาพที่รัฐบาลพึงควรจัดทำให้ตามเดิม
- หากโครงสร้างการทำงานมีคุณสมบัติพื้นฐานเหล่านี้ จึงจะถือได้ว่าผู้สูงอายุมีทางเลือกในการทำงาน
 - กล่าวคือ เลือกที่จะทำงาน หรือไม่ทำงาน ก็สามารถดำรงชีพอยู่ได้ระดับเพียงพอ (subsistence level) แต่หากเลือกทำงาน ก็จะสามารถมีชีวิตอยู่ได้เหนือระดับเพียงพอ (beyond subsistence level)

กรณีตัวอย่าง

BloombergBusiness

In Japan, Retirees Go On Working

By Kanoko Matsuyama | August 30, 2012

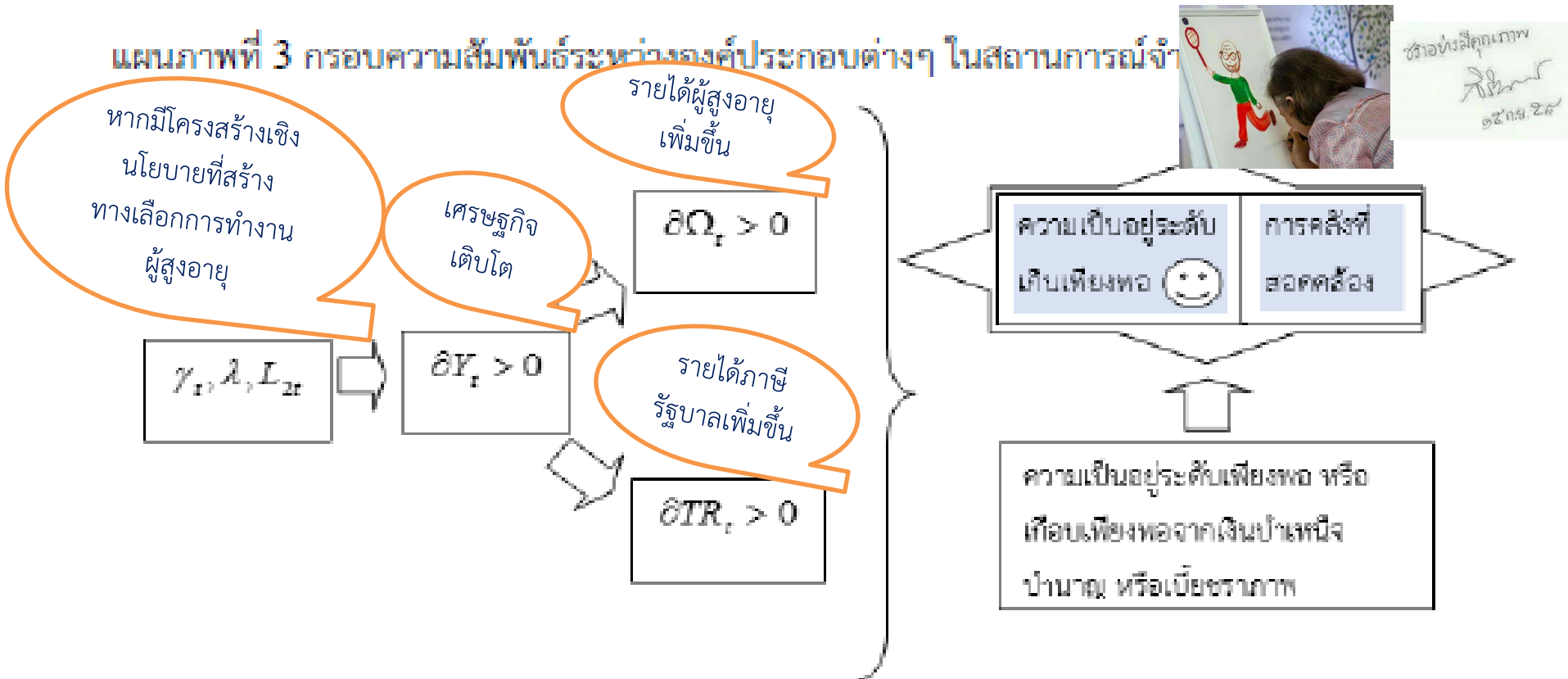
When he retired three years ago, Hirofumi Mishima got right back to work. After aging out of a \$77,000-a-year job as an industrial gas analyst, he spent six months trawling the vacancy boards at a Tokyo employment center. Fifteen days each month, Mishima, 69, rises at 4 a.m. for an eight-and-a-half-hour shift overseeing the supply of hydrogen gas to buses. His daily commute has risen from three hours to four even as his earnings have dropped by more than a third. “Keeping a regular job is the most stimulating thing for me,” he says. “Now, I work for my health. I’m very happy my job gives me mobility and helps me stay active.”

คุณลุงฮิโรฟุมิ มิชิมา เคยทำงานเป็น industrial gas analyst รายได้ปีละ US\$ 77,000 ปัจจุบันทำงานจัดเลื่อนป้ายที่สำนักงาน จัดหางาน ทำงานเดือนละ 15 วัน โดยรายได้ลดลงกว่า 1/3 เท่า แต่ “ทำงานเพื่อสุขภาพ” อย่างมีความสุข

กรอบแนวคิดของงานวิจัยนี้

ผลกระทบจากนโยบายที่พึงได้

แผนภาพที่ 3 กรอบความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบต่างๆ ในสถานการณ์จำ

ที่มา: ผู้วิจัย

แบบจำลองการเติบโตทางเศรษฐกิจ

$$Y_t = A_t K_t^\alpha (L_{1t} + \gamma \lambda L_{2t})^{1-\alpha} \quad (1)$$

โดยที่

$$K_{t+1} = (1-d)K_t + sY_t$$

Y_t คือผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (gross domestic product: GDP)

A_t คือระดับเทคโนโลยี

K_t คือระดับสินค้าทุน

L_{1t} คือจำนวนประชากรอายุ 15-59 ปีที่อยู่ในตลาดแรงงาน (economically active persons: EAP)

L_{2t} คือจำนวนประชากรอายุ 60-79 ปี (ไม่นับรวมผู้พิการและผู้ป่วยที่ต้องการการดูแลในระยะยาว) ที่สามารถทำงานได้

λ คืออัตราส่วนผลิตภาพของ L_{2t} เทียบกับผลิตภาพของ L_{1t} อันเนื่องจากระดับภาระงานที่ต่างกัน

γ คืออัตราการเข้าร่วมในตลาดแรงงานของ L_{2t}

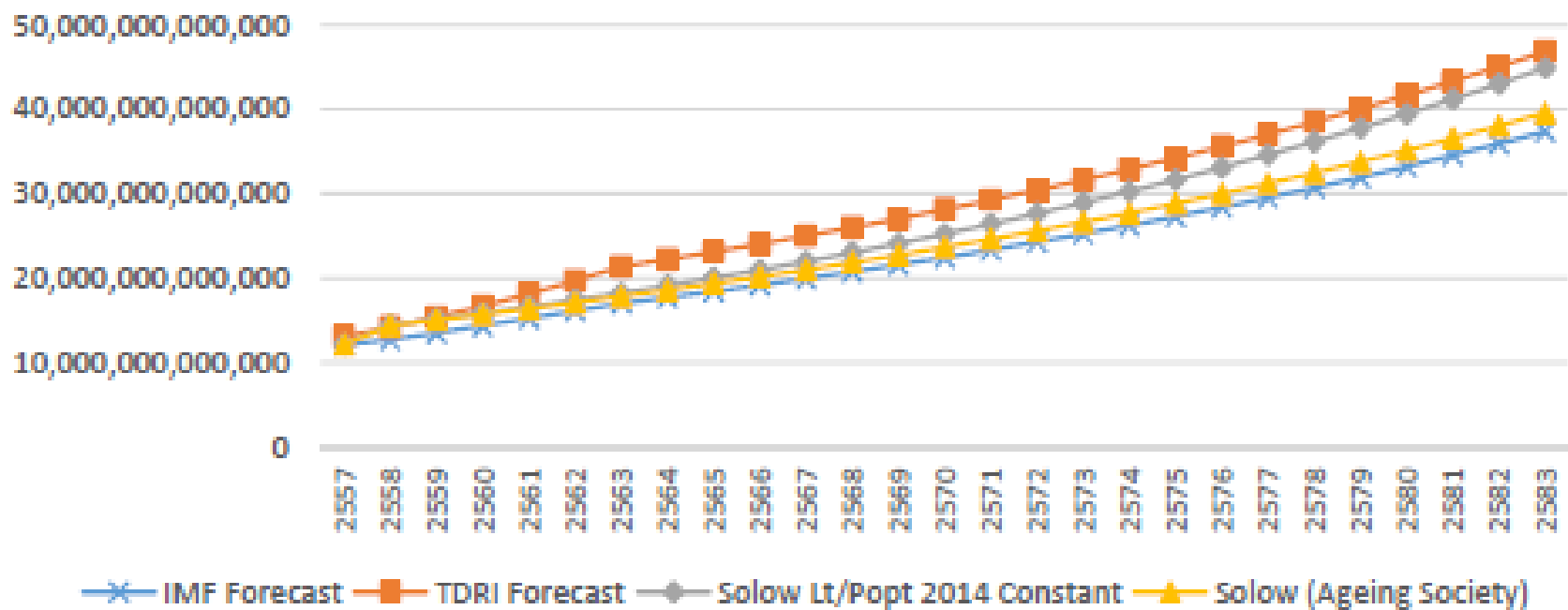
d คืออัตราการเสื่อมของราคาสินค้าทุน

s คืออัตราการออม

ผลการประมาณการณ์การเติบโตทางเศรษฐกิจ ของงานวิจัยนี้เทียบกับของงานอื่น

แผนภาพที่ 3 ประมาณการณ์การเติบโตทางเศรษฐกิจ (หน่วย: บาท)

ที่มา: IMF (2015), Prasitsiripon et al (2013) และการคำนวณโดยผู้วิจัย

รายได้ส่วนเพิ่มของแรงงานผู้สูงอายุ

$$\frac{\partial Y_t}{\partial L_{2t}} = \frac{(1-\alpha)\gamma\lambda A_t K_t^\alpha}{(L_{1t} + \gamma\lambda L_{2t})^\alpha} \quad (2)$$

$$w_{L_{2t}} = MP_{L_{2t}} = (1-\alpha)\gamma\lambda A_t \left(\frac{K_t}{L_{1t} + \gamma\lambda L_{2t}} \right)^\alpha \quad (3)$$

ความเพียงพอในส่วนของแรงงานผู้สูงอายุ สามารถแสดงโดยส่วนต่างระหว่างรายรับกับรายจ่ายในภาพรวมดังสมการที่ (4)

$$\Omega_t = B_t - E_t \quad (4)$$

โดยที่

Ω_t คือส่วนต่างระหว่างรายรับกับรายจ่ายทั้งหมดโดยเฉลี่ย

E_t คือรายจ่ายทั้งหมดโดยเฉลี่ย

$B_t = f[\zeta_t, \eta_t, r_t, v_t, (w_{L_{2t}}, \gamma, \lambda, L_{2t})]$ คือรายรับทั้งหมดโดยเฉลี่ย

ζ_t คือเงินบำเหน็จ บำนาญ หรือเบี้ยชราภาพต่างๆ

η_t คือดอกผลจากการลงทุนหรือการออมในอดีตก่อนจะเกษียณ

r_t คืออัตราดอกเบี้ย

v_t คือรายได้หลังเกษียณ (หากยังทำงานที่มีรายได้)

รายได้ภาษีส่วนเพิ่มขึ้นต่ำของรัฐบาล

$$IR_{VAT} = f(Y_t, (1-s), t_{VAT}) \quad (5)$$

โดยที่

IR_{VAT} คือรายได้จากภาษีมูลค่าเพิ่ม

Y_t คือ GDP

s คืออัตราการยอม

t_{VAT} คืออัตราภาษีมูลค่าเพิ่ม

$$IR_{CT} = f(Y_t, t_{CT}, \rho_t) \quad (6)$$

โดยที่

IR_{CT} คือรายได้จากภาษีเงินได้นิติบุคคล

t_{CT} คืออัตราภาษีเงินได้นิติบุคคล

ρ_t อัตราค่าลดหย่อนส่วนเพิ่มของการหักต้นทุนในการคำนวณกำไรที่ถูกจัดเก็บภาษี

$$\frac{\partial IR}{\partial \gamma \partial \rho} = \left(\frac{\partial IR_{VAT}}{\partial Y_t} \right) \left(\frac{\partial Y_t}{\partial \gamma} \right) - \frac{\partial IR_{CT}}{\partial \rho} \quad (7)$$

สถานการณ์จำลองที่ 1: ข้อเสนอลักษณะงาน และโครงสร้างเชิงนโยบาย

- กำหนดให้ผู้สูงอายุยังคงได้รับสวัสดิการตามสิทธิขั้นพื้นฐานจากรัฐบาลดังที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน ไม่ว่าจะทำงาน หรือไม่ทำงาน
- มีการปรับสภาพความยืดหยุ่นทางโครงสร้างกฎหมายการจ้างงานสำหรับนายจ้าง โดยลดภาระผูกพันเกี่ยวกับสวัสดิการของลูกจ้างที่เป็นผู้สูงอายุ ภายใต้เงื่อนไขว่า ภาระงานของผู้สูงจะต้องลดลงต่ำกว่าภาระงานของแรงงานในช่วงอายุวัยทำงาน
 - กำหนดให้ผู้สูงอายุทำงานสัปดาห์ละ 3 วัน (อ้างอิง Bell and Rutherford (2013)) เพื่อให้แรงงานผู้สูงอายุ ที่ตัดสินใจทำงาน สามารถใช้ชีวิตอย่างมีความยืดหยุ่นในวัยชราภาพได้ และได้ออกไปพบปะกับสังคม มีสุขภาพกายและใจที่ดี (สอดคล้องกับงานวิจัย เช่น สุวิณี วิวัฒนวานิช และคณะ (2551))

สถานการณ์จำลองที่ 2: ข้อเสนอลักษณะงาน และโครงสร้างเชิงนโยบาย

- ยังคงมีสถานะและการใช้มาตรการกฎหมายการจ้างงานการจากสถานการณ์ที่ 1
- มีมาตรการให้แรงจูงใจทางภาษีแก่นายจ้างที่จ้างแรงงานผู้สูงอายุ
แบบจำลองกำหนดให้นายจ้างสามารถนำค่าใช้จ่ายส่วนเพิ่มในการจ้าง
แรงงานผู้สูงอายุไปลดหย่อนภาษี ในอัตราลดหย่อนส่วนเพิ่มที่ร้อยละ 50
ของการหักต้นทุนในการคำนวณกำไรที่ถูกจัดเก็บภาษี (additional cost
reduction for taxable corporate profit calculation)
 - อาทิ ก่อนมีมาตรการแรงจูงใจทางภาษี นายจ้างสามารถหักค่าจ้างแรงงานได้ 1 เท่า เมื่อ
มีมาตรการแรงจูงใจทางภาษีดังกล่าว นายจ้างสามารถ หักค่าจ้างแรงงานผู้สูงอายุได้ 1.5
เท่า

ผลการประมาณการณ์การเติบโตทางเศรษฐกิจ

ตารางที่ 13 ประมาณการณ์ผลกระทบสังคมสูงอายุต่อ GDP เทียบกับกรณีฐานที่สัดส่วนประชากรวัยทำงานคงที่ที่ปี พ.ศ. 2557

	2558	2563	2568	2573	2578	2583
ผลกระทบสังคมสูงอายุ	-0.32%	-2.28%	-4.97%	-7.95%	-10.19%	-11.78%

ที่มา: คำนวณโดยผู้วิจัย

หากไม่ดำเนินมาตรการใดๆ การเติบโตของ GDP จะมีแนวโน้มถดถอยลง

ตารางที่ 14 ประมาณการณ์อัตราการเติบโตส่วนเพิ่มของ GDP จากกรณีฐานที่ไม่มีการจ้างงานในแรงงานผู้สูงอายุแปรผันตามอัตราการมีส่วนร่วมของแรงงานผู้สูงอายุ

	2558	2563	2568	2573	2578	2583
DGDP, gamma = 0.50	4.73%	5.88%	7.30%	8.83%	9.91%	10.63%
DGDP, gamma = 0.75	7.05%	8.75%	10.85%	13.11%	14.68%	15.74%
DGDP, gamma = 1.00	9.35%	11.58%	14.34%	17.30%	19.35%	20.73%

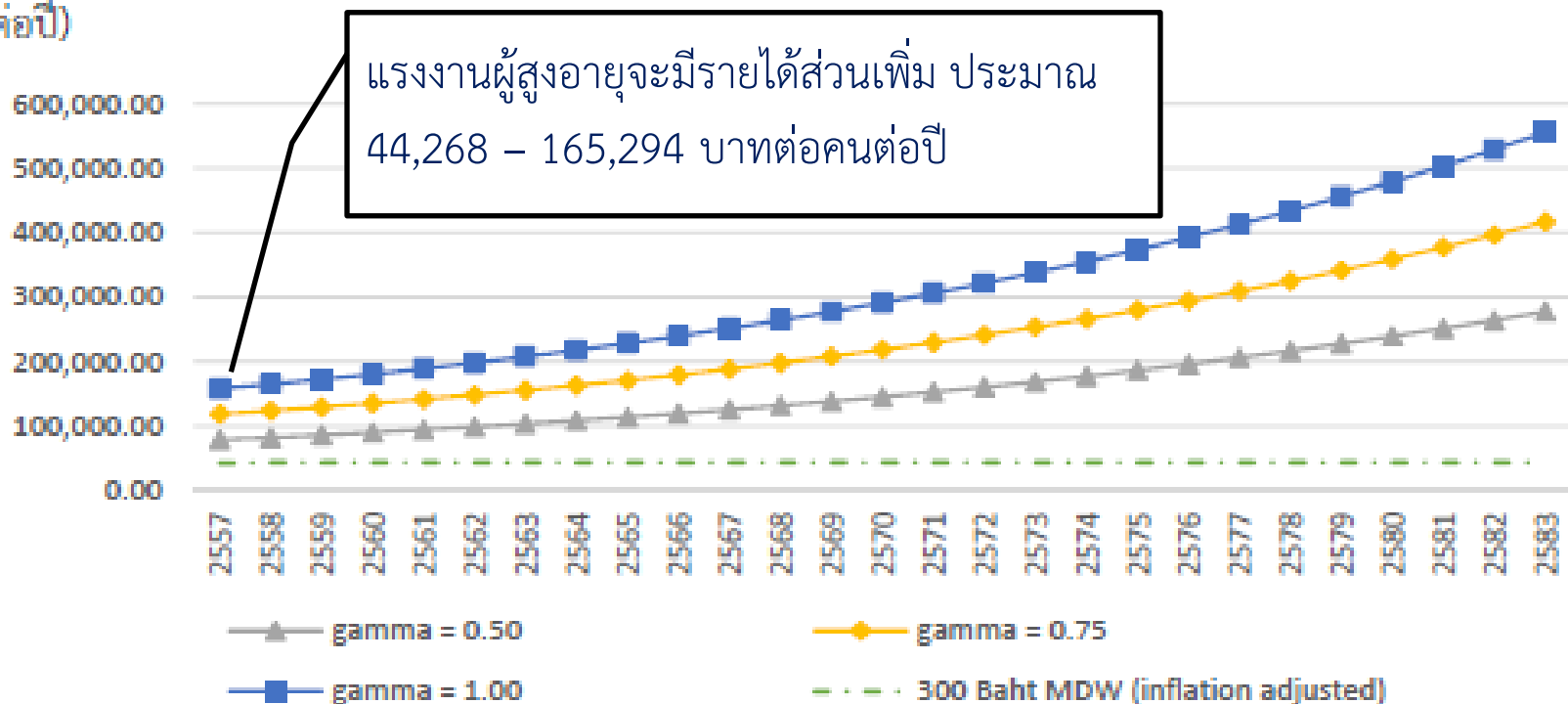
ที่มา: คำนวณโดยผู้วิจัย

แรงงานผู้สูงอายุจะเป็นปัจจัยสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจในอนาคต

ผลการประมาณการณ์รายได้ส่วนเพิ่ม ของแรงงานผู้สูงอายุ

แผนภาพที่ 7 ประมาณการณ์รายได้ส่วนเพิ่มโดยเฉลี่ยในผู้สูงอายุที่เข้าร่วมในตลาดแรงงาน (หน่วย: บาทต่อคนต่อปี)

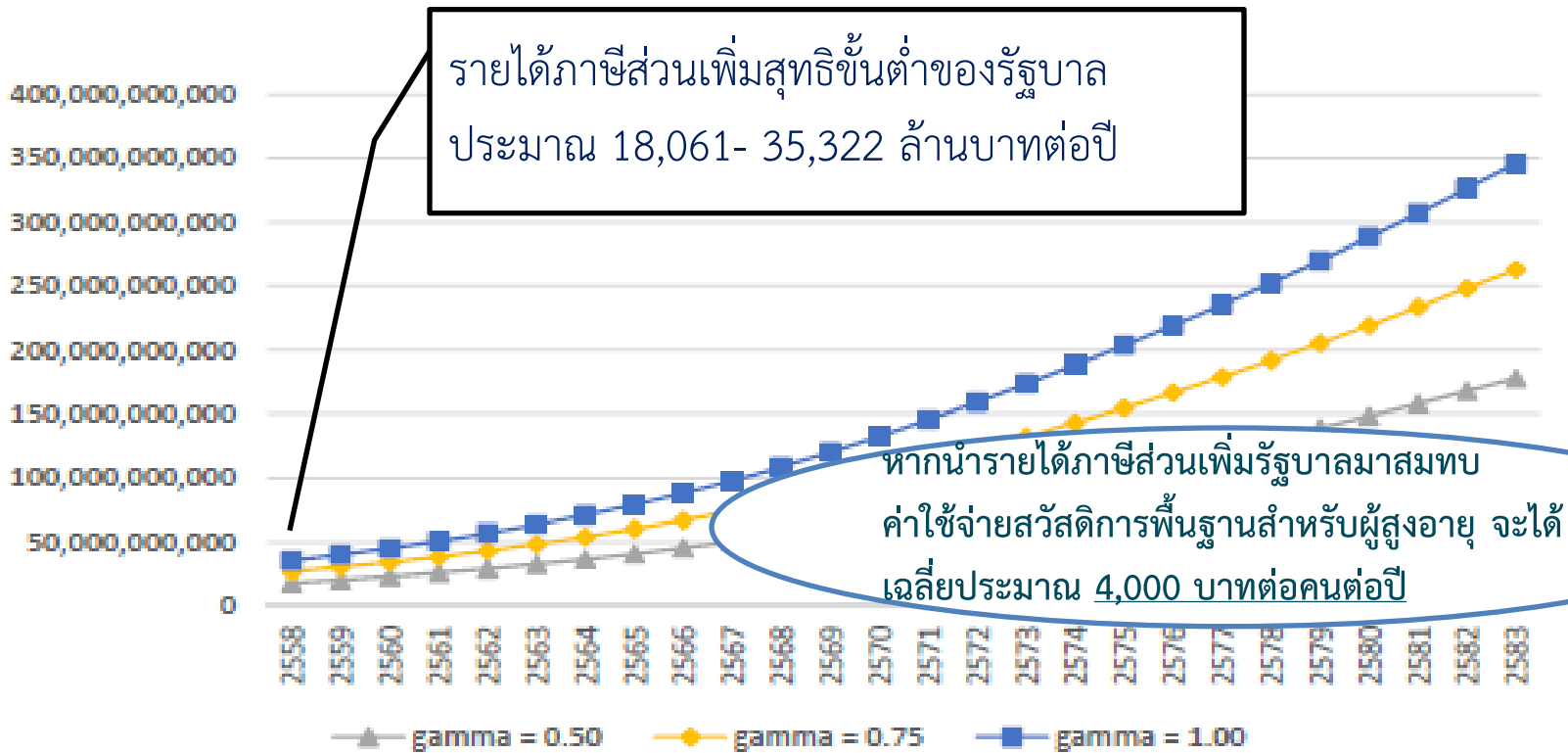

ที่มา: คำนวณโดยผู้วิจัย

ผลการประมาณการณ์รายได้ภาษีส่วนเพิ่มสุทธิ ของรัฐบาล

แผนภาพที่ 10 ประมาณการณ์รายได้ส่วนเพิ่มสุทธิขั้นต่ำของรัฐบาลในการจัดเก็บภาษีเงินมูลค่าเพิ่มและภาษีเงินได้ได้นิติบุคคล แปรผันตามการมีส่วนร่วมของผู้สูงอายุในตลาดแรงงาน (หน่วย: บาท)

ที่มา: คำนวณโดยผู้วิจัย

สรุปข้อค้นพบที่สำคัญ (Key Findings)

ประเด็นสำคัญของปัญหา

ประเทศไทยกำลังก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ อัตราการพึ่งพิงจะเพิ่มสูงขึ้นเรื่อยๆ รัฐบาลจำเป็นต้องจัดหาสวัสดิการขั้นพื้นฐานให้แก่ผู้สูงอายุ ในขณะที่ผู้สูงอายุก็ต้องการชีวิตที่ดีกว่าสวัสดิการขั้นพื้นฐาน ภายใต้สภาวะความตึงเครียดทางการเงินการคลัง (fiscal constraints)

ประเด็นสำคัญของข้อเสนอเพื่อหาทางออก

- สิทธิขั้นพื้นฐานระดับ “เพียงพอ” ของผู้สูงอายุควรได้รับการสนับสนุนจากรัฐบาล ดังที่เป็นอยู่ และปรับตามระดับค่าครองชีพ
- แต่ในงานวิจัยนี้ การสูงอายุที่ “พึงปรารถนา” (desirable) หมายถึง ชีวิตความเป็นอยู่ในระดับสูงกว่า ระดับ “เพียงพอ” ที่อยู่ได้ไปวันๆ แต่สามารถมีองค์ประกอบอื่นๆ เช่น ท่องเที่ยว มีเงินให้ลูกหลาน การมีสุขภาพกายและใจที่ดี การเห็นคุณค่าในตัวเอง ฯลฯ
- บทความวิจัยเสนอมาตรการ “ตุ๊กตา” (demo) ที่นำไปสู่ ลักษณะงานที่เหมาะสม และนโยบายเพื่อสนับสนุนให้เกิดทางเลือกการทำงานเพื่อนำไปสู่ชีวิตหลังวัยเกษียณ และสูงอายุที่พึงปรารถนา (employment options to support desirable life after retirement) ที่มีความยั่งยืนทางการคลัง (fiscal sustainability)

ข้อค้นพบจากสถานการณ์จำลองการใช้มาตรการ “ตักตา” ที่งานวิจัยนี้เสนอเป็นทางเลือก

- หากประเทศไทยมีโครงสร้างเชิงนโยบายที่เกื้อหนุนให้ผู้สูงอายุทำงานในลักษณะที่เหมาะสม อย่างต่ำร้อยละ 50 ของแรงงานผู้สูงอายุที่ทำงานได้ จะส่งผลให้เกิดรายได้ส่วนเพิ่มของผู้สูงอายุประมาณ 44,268- 165,295 บาทต่อคนต่อปี GDP เพิ่มขึ้นอีกประมาณ 4.74-9.35% ต่อปีจากกรณีฐาน ซึ่งเป็นสังคมผู้สูงอายุ และรายได้ภาษีของรัฐบาลส่วนเพิ่มขึ้นต่ำ 33,279- 65,994 ล้านบาทต่อปี
- หากนำรายได้ภาษีส่วนเพิ่มรัฐบาลมาสมทบค่าใช้จ่ายสวัสดิการพื้นฐานสำหรับผู้สูงอายุ จะได้เฉลี่ยคนละประมาณ 4,000 บาทต่อคนต่อปี
- ทั้งนี้ ความสำเร็จ ขึ้นอยู่กับหน่วยงานภาครัฐและทุกภาคส่วนในสังคม

ขอขอบคุณ

รศ. ดร. เอี่ยมพร พิชัยสนิธ

คณะเศรษฐศาสตร์

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

2 ถนนพระจันทร์ กทม. 10200

โทรศัพท์ 02 613-2415 โทรสาร 02 224-9428

E-mail: euamporn@econ.tu.ac.th

www.econ.tu.ac.th